

คู่มือสิทธิของประชาชน

ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

จัดทำโดย

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา
อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

เพิ่มความโปร่งใส สร้างความมั่นใจ
ราชการไทย พร้อมให้ข้อมูล
รัฐรู้อย่างไร ประชาชนต้องรู้อย่างนั้น
เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น

คำนำ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ต้องการให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชน มีโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐ อีกทั้งยังคุ้มครองสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบกระบวนการทำงานของระบบราชการให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยให้ยึดหลักว่า “เปิดเผยเป็นหลักปกปิดเป็นข้อยกเว้น” นั้น

เพื่อให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ และเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนในการบริหารบ้านเมือง ทำให้การใช้อำนาจของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และโปร่งใสตามคำที่ว่า “รัฐทำอะไร รัฐรู้อะไร ประชาชนต้องรับรู้เท่านั้น” องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา จึงได้จัดทำ “คู่มือ การปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ” มาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการต่อบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา และประชาชนในเขตตำบลหนองบัวศาลา ต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา

25 มกราคม 2562

สารบัญ

	หน้า
หลักการและแนวคิด	
● ที่มา/ความเป็นมา	1
● ความหมายของข้อมูลข่าวสารของราชการ	2
● หลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	3
● เจตนารมณ์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ	3
● สิทธิการรับรู้หรือรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	4
● หน้าที่และวิธีดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ	5
● ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยเป็นการเฉพาะ	6
● ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย	6
● ข้อมูลข่าวสารที่ จัดเตรียมไว้เพื่อให้พร้อมสำหรับประชาชนเข้าตรวจดู	7
● หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ	8
สิทธิของประชาชน	
● สิทธิของประชาชนตามกฎหมาย	9
● ประชาชนจะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตนเองได้อย่างไร	11
● หากประชาชนไม่รู้ว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใด เป็นผู้จัดเก็บหรือครอบครองข้อมูลข่าวสารที่ต้องการขอ ดู ประชาชนจะอย่างไร	11
● หากหน่วยงานของรัฐไม่พิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสาร ประชาชนจะทำอย่างไร	12
● สิทธิในการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของราชการ ประชาชนผู้ขอจำเป็นต้องมีส่วนได้เสียในข้อมูลข่าวสารนั้นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด	12
● ประชาชนจะใช้สิทธิร้องเรียนหน่วยงานของรัฐได้ในกรณีใดบ้าง	13
● ประชาชนจะร้องเรียนได้อย่างไร และร้องเรียนกับใคร	14
● กรณีการใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ	14
● กรณีข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้นั้น ประชาชนจะขอคัดสำเนาและให้มีการรับรองสำเนาถูกต้องได้หรือไม่ และต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือไม่	14

แนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติตามพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ	
● แนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐกรณีที่มีคำขอข้อมูลข่าวสารจากประชาชน	15
● การปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของหน่วยงานของรัฐ	15
● แนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	16
กระบวนการ/ขั้นตอน	
● ขั้นตอนการขอใช้บริการข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา	18
● ขั้นตอนการร้องเรียน อบต.หนองบัวศาลา	19
● ขั้นตอนการร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กขร.	20
● ขั้นตอนการอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กขร.	21
ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ อบต.หนองบัวศาลา	
● คณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา	22
● อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา	22
● ประเภทของข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา	23
● หลักเกณฑ์การขอ การอนุญาต และการบริการข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา	24
● ประเภทของบุคลากร อบต.หนองบัวศาลา ที่มีการเก็บรักษาข้อมูลไว้	25
● ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล อบต.หนองบัวศาลา	25
● วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล	25
● การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา	26
● บทกำหนดโทษ	26
● พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	
● พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	
กรณีศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร	
● กรณีศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร	
ภาคผนวก	

ภาคผนวก

- สรุปลัทธิของประชาชน
- พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550
คู่มือประชาชน อบต.หนองบัวศาลา
- การโฆษณาด้วยการปิดทิ้งหรือโปรยแผ่นประกาศหรือใบปลิวในที่สาธารณะ
- การรับแบบแจ้งรายการเพื่อชำระภาษีบำรุงท้องที่
- การรับชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- การรับชำระภาษีป้าย
- การแจ้งถมดิน
- การแจ้งขุดดิน
- การขอต่ออายุใบอนุญาตก่อสร้างตัดแปลงรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคาร
- การขออนุญาตเคลื่อนย้ายอาคาร
- การแจ้งตัดแปลงอาคารตามมาตรา 39 ทวิ
- การเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา 39 ทวิ
- การแจ้งก่อสร้างอาคารตามมาตรา 39 ทวิ
- การขออนุญาตรื้อถอนอาคารตามมาตรา 22
- การขออนุญาตเปลี่ยนการใช้อาคารตามมาตรา 33
- การขออนุญาตตัดแปลงอาคารตามมาตรา 21
- การลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
- การลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเงินเบี้ยความพิการ
- การขอรับการสงเคราะห์ผู้ป่วยเอดส์
- การจดทะเบียนพาณิชย์ (เลิกประกอบพาณิชย์กิจ) ตาม พ.ร.บ. ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499
กรณีผู้จดทะเบียนเป็นบุคคลธรรมดา
- การจดทะเบียนพาณิชย์ (ตั้งใหม่) ตาม พ.ร.บ. ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 กรณีผู้จดทะเบียน
เป็นบุคคลธรรมดา

หลักการและแนวคิด

ที่มา/ความเป็นมา

แนวคิดที่จะให้มีกฎหมายรับรองสิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ เกิดขึ้น ในสมัยของรัฐบาล นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี ซึ่งให้ความสำคัญกับหลักการในการบริหารงาน ที่โปร่งใส ได้ให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อยกร่างกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้น และได้มีการสัมมนาปรับปรุงร่างกฎหมาย หลายครั้งในรัฐบาลต่อมา จึงทำให้แนวคิดและประโยชน์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารแพร่หลายออกไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวางจนกระทั่งในสมัยของ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2540 และได้มีผลบังคับใช้เมื่อ วันที่ 9 ธันวาคม 2540

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ถือเป็นกฎหมายฉบับแรกที่ได้ให้การรับรองสิทธิได้รู้ (right to know) หรือสิทธิที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐแก่ประชาชน และเป็นหลักประกันให้กับประชาชนทุกคนที่จะมีโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น พร้อม ๆ กับจะได้รับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของรัฐด้วย หลักประกันดังกล่าวมีส่วนสำคัญ ในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคมไทยทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

ความหมายของข้อมูลข่าวสารของราชการ

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือ สิ่งใด ๆ ไม่ว่าจะสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย फिल्म การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูลหรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าจะจากสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย फिल्म การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้หนึ่งได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

หลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

การให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆของ รัฐเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความ จริงอันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาล โดยประชาชนมากยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รู้ ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หาก เปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ หรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาระบบอบ ประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่เพื่อที่จะปกป้องรักษา ประโยชน์ของตนประการหนึ่งกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของ ราชการไปพร้อมอีกประการหนึ่ง

เจตนารมณ์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

1. เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐอย่าง กว้างขวางให้สามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องตรงตามความเป็นจริง เพื่อ ส่งเสริมให้รัฐบาลเป็นไปโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อกำหนดข้อยกเว้นที่ชัดเจนสำหรับข้อมูลข่าวสารที่อาจมีคำสั่งมิให้เปิด
3. เพื่อคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการ

**สิทธิการรับรู้หรือรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการ
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย**

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 56 บัญญัติว่า บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะ ในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือ ส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

หน้าที่และวิธีดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ

1. ข้อมูลข่าวสารที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๗)
  - โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐนั้น
  - สรุปรายงานหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
  - สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
  - กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบแบบแผนนโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยสภาอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
  - ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้วถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว
2. ข้อมูลข่าวสารที่ต้องลงพิมพ์ตามมาตรา ๗ (๔) แต่ยังไม่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 7) ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารที่ต้องลงพิมพ์ตามมาตรา 7(7) ถ้ายังไม่ได้ลงพิมพ์ใน ราชกิจจานุเบกษานำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ใดไม่ได้ เว้นแต่ผู้นั้นจะรู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นตามความจริงมาก่อนแล้วเป็นเวลาพอสมควร
3. ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา 9) ได้แก่
  - ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว
  - นโยบาย หรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษามาตรา 7
  - แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ
  - คู่มือ หรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน
  - สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ และวิธีการดำเนินงาน
  - สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ
  - มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่ตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการรายงานข้อเท็จจริงหรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

- ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการนอกเหนือจากข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 และมาตรา 8 และมาตรา 9 (มาตรา 11) 31.5 ข้อมูลข่าวสารที่คัดเลือกไว้ให้ประชาชนศึกษาค้นคว้า (เอกสารประวัติศาสตร์) ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยราชการของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาไว้ หรือข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 14 เมื่อมีอายุครบ 75 ปี และข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 เมื่อมีอายุครบ 20 ปี นับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้นให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเพื่อให้ประชาชนค้นคว้า (มาตรา 26)

4. ข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการนอกเหนือจากข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 และมาตรา 8 และมาตรา 9 (มาตรา 11)

5. ข้อมูลข่าวสารที่คัดเลือกไว้ให้ประชาชนศึกษาค้นคว้า (เอกสารประวัติศาสตร์) ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยราชการของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาไว้ หรือข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 14 เมื่อมีอายุครบ 75 ปี และข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 เมื่อมีอายุครบ 20 ปี นับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ประชาชนค้นคว้า (มาตรา 26)

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยเป็นการเฉพาะ

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยเป็นการเฉพาะ ข้อมูลข่าวสาร ส่วนบุคคล หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้น หรือหมายเลข หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย (มาตรา 4 วรรค 5) บุคคล หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทยและบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทย แต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย (มาตรา 21)

ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย

1. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยไม่ได้ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้ (มาตรา 14)

2. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผย (มาตรา 15) โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของประชาชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

- การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายและความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ
- การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบหรือการรู้ แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร
- ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจ หรือคำแนะนำภายในดังกล่าว
- การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด
- รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการ รุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร
- ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น
- กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยมิได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสาร ประเภทใด และให้ถือว่ากรณีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทางราชการเป็นดุลพินิจโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชาแต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ข้อมูลข่าวสารที่ จัดเตรียมไว้เพื่อให้พร้อมสำหรับประชาชนเข้าตรวจดู

1. ผลการพิจารณาที่มีผลต่อเอกชนโดยตรง
2. นโยบายและการตีความ
3. แผนงาน โครงการและงบประมาณ
4. คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงาน
5. สิ่งพิมพ์ที่มีการอ้างอิงถึงในราชกิจจานุเบกษา
6. สัญญาสำคัญของรัฐ
  - สัญญาสัมปทาน
  - สัญญาผูกขาดตัดตอน
  - สัญญาร่วมทุนกับเอกชน
  - สัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ
7. มติ ค.ร.ม. คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย และกรรมการที่แต่งตั้ง โดยมติ ค.ร.ม.
8. ข้อมูลข่าวสารตามที่มีประกาศเพิ่มขึ้น เช่น ประกาศจัดซื้อจัดจ้าง และผลการพิจารณา

จัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 และประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้กำหนดเกี่ยวกับการจัดทำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ สรุปได้ดังนี้

1. สถานที่ตั้งของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

1.1 จัดตั้งภายในสำนักงาน โดยจัดเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารในห้องใดห้องหนึ่งเป็นสัดส่วน แต่ถ้ามีพื้นที่น้อยจัดเป็นห้องไม่ได้ ให้จัดเป็นมุมหนึ่งของห้องในสำนักงานนั้น ซึ่งถ้าไม่สามารถเก็บข้อมูลข่าวสารไว้ได้ทั้งหมดในที่เดียวกันก็สามารถแยกเก็บไว้ต่างหากได้ แต่ต้องคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจข้อมูลข่าวสารประกอบด้วย

1.2 จัดตั้งภายนอกสำนักงานโดยจัดในท้องสมุดของหน่วยงานอื่นที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงได้ ทั้งนี้ ควรจัดทำป้ายชื่อศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ(ชื่อหน่วยงาน)ติดไว้ด้วย

2. การมอบหมายหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งควรมอบหมายหน่วยงานย่อยเพียงหน่วยงานเดียวขึ้นมารับผิดชอบการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ไม่ควรแบ่งกระจายออกไปตามหน่วยงานต่าง ๆ และควรมีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้นรับผิดชอบโดยตรง

สิทธิของประชาชนตามกฎหมาย

1. สิทธิได้รู้ (Right to Know)

1.1 สิทธิได้รู้ตามมาตรา 7 (เรื่องที่ต้องให้รู้)

ประชาชน : มีสิทธิตรวจดู

หน่วยงานของรัฐ : หน้าที่

1. นำพิมพ์ลงในราชกิจจานุเบกษา
2. จัดพิมพ์และเผยแพร่

1.2 สิทธิได้รู้ตามมาตรา 9 (เรื่องที่สนใจ)

ประชาชน : มีสิทธิตรวจดู

หน่วยงานของรัฐ : หน้าที่

1. จัดสถานที่ ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา
2. นำข้อมูลข่าวสารมาตั้งแสดงในสถานที่ตาม 1
3. จัดทำดัชนีสำหรับค้นหา
4. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าตรวจดู

1.3 สิทธิได้รู้ตามมาตรา 11 (เรื่องที่ยากรู้)

ประชาชน : ใช้สิทธิได้ด้วยการยื่นคำขอ

หน่วยงานของรัฐ : หน้าที่

1. บริการและอำนวยความสะดวก
2. พัฒนาระบบจัดเก็บเอกสาร
3. จำแนกประเภทข้อมูลข่าวสารฯ
4. จัดหาข้อมูลให้ตามคำขอ
5. คัดสำเนาและรับรองสำเนา

1.4 สิทธิได้รับสำเนาและขอให้รับรองสำเนาถูกต้อง

ประชาชน : ใช้สิทธิได้ด้วยการยื่นคำขอ

หน่วยงานของรัฐ : หน้าที่

1. คัดสำเนาและรับรองสำเนา
2. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม

2. สิทธิคัดค้านด้านการเปิดเผย มาตรา 17 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ

- ประชาชน : ยื่นคำขอข้อมูล
ผู้มีส่วนได้เสีย : 1. คัดค้าน
2. ใช้สิทธิคัดค้านพร้อมแสดงเหตุผล
3. ใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน
- หน่วยงานของรัฐ : หน้าที่
1. แจ้งผู้มีส่วนได้เสียคัดค้าน
2. พิจารณาคำคัดค้าน

3. สิทธิร้องเรียน มาตรา 13 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ

- ประชาชน : ใช้สิทธิร้องเรียน
หน่วยงานของรัฐ : มีพฤติกรรมฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย
สขร. : มีหน้าที่พิจารณาคำร้องเรียน(ภายใน 30 วัน)

4. สิทธิอุทธรณ์ มาตรา 18 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ

- ประชาชน : ใช้สิทธิอุทธรณ์(ภายใน 15 วัน)
หน่วยงานของรัฐ : มีหน้าที่
1. มีคำสั่งปฏิเสธไม่เปิดเผย
2. ไม่รับฟังคำคัดค้าน
3. ไม่แก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

5. สิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตน มาตรา 25 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ

- ประชาชน : 1. เจ้าของข้อมูลใช้สิทธิขอ/ขอให้แก้ไข
2. บุคคลอื่นๆจะขอได้ต้องได้รับหนังสือยินยอม
จากเจ้าของข้อมูล
- หน่วยงานของรัฐ : มีหน้าที่
1. เปิดเผยแก่เจ้าของข้อมูล
2. แก้ไข/หมายเหตุ ตามคำร้องของเจ้าของ
ข้อมูล
3. จัดระบบคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

หมายเหตุ : สขร. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของทางราชการ

ประชาชนจะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตนเองได้อย่างไร

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้ให้สิทธิแก่ประชาชนเจ้าของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลมีสิทธิขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของตนหรือเกี่ยวกับตนเองได้ และกำหนดว่า ถ้าพบว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐจัดเก็บไว้ไม่ถูกต้อง ประชาชนผู้เป็นเจ้าของข้อมูลย่อมมีสิทธิทำคำขอเป็นหนังสือ ให้หน่วยงานของรัฐแก้ไขข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนั้นได้ ทั้งนี้ เพื่อมิให้มีการนำข้อมูลข่าวสารที่ผิดพลาดไปใช้ให้เกิดผลร้ายแก่บุคคล และจะขอสำเนาข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ยอมปฏิบัติตามคำขอให้แก้ไข ประชาชนเจ้าของข้อมูลอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ซึ่งถ้าคณะกรรมการการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ซึ่งถ้าคณะกรรมการการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้วินิจฉัยเช่นใด หน่วยงานของรัฐก็ต้องปฏิบัติตามนั้น

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะมีการอุทธรณ์หรือไม่ หรือผลการพิจารณาอุทธรณ์จะเป็นเช่นใดก็ตาม เจ้าของข้อมูลมีสิทธิขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอตนแบบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้นก็ได้ ทั้งนี้ เมื่อแต่ละฝ่ายยืนยันว่าตนเป็นฝ่ายถูก การให้หมายเหตุไว้จึงเป็นวิธีการสุดท้ายที่จะเตือนให้ผู้จะนำข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้นมาใช้ได้ตระหนัก และใช้ดุลยพินิจโดยระมัดระวังว่า ที่ถูกต้องเป็นเช่นใดแน่

หากประชาชนไม่รู้ว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใด เป็นผู้จัดเก็บหรือครอบครองข้อมูลข่าวสารที่ต้องการขอ ดู ประชาชนจะอย่างไร

ในกรณีที่ประชาชนต้องการทราบข้อมูลข่าวสารของราชการเรื่องหนึ่ง เรื่องใดให้ศึกษาและพิจารณาก่อนว่า ข้อมูลข่าวสารที่ต้องการทราบนั้นเกี่ยวข้องกับและอยู่ในความดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งใดแต่ในกรณีที่ไม่ทราบจริงๆ ว่า หน่วยงานของรัฐแห่งใดเป็นผู้ครอบครองข้อมูลข่าวสารนั้น ให้ไปยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารที่ต้องการ ณ หน่วยงานของรัฐที่อยู่ใกล้และสะดวกที่สุด โดยกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่รับคำขอจะต้องให้คำแนะนำที่ถูกต้องเพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า

หากหน่วยงานของรัฐไม่พิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสาร ประชาชนจะอย่างไร

ในกรณีที่ประชาชนได้ไปใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารที่ต้องการจากหน่วยงานของรัฐแห่งใดแล้ว หน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ยังทำเพิกเฉยไม่พิจารณาคำขอในเวลาอันสมควร ประชาชนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ไปติดต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โดยทำหนังสือหรือโดยวาจา ขอทราบผลการพิจารณา โดยยกสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ขึ้นอ้าง และให้เวลาพอสมควรในการพิจารณาแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
2. ติดตามทวงถามผลการพิจารณา เมื่อครบกำหนดเวลาอันสมควรตามข้อ 1 หากพบว่าเป็นปัญหาระดับเจ้าหน้าที่ให้ขอพบผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น เพื่อเร่งรัดการพิจารณา และแก้ไขปัญหในระดับหน่วยงาน
3. หากดำเนินกิจการตาม 1 และ 2 ยังไม่บังเกิดผลให้ใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยทำหนังสือถึง ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสาร สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

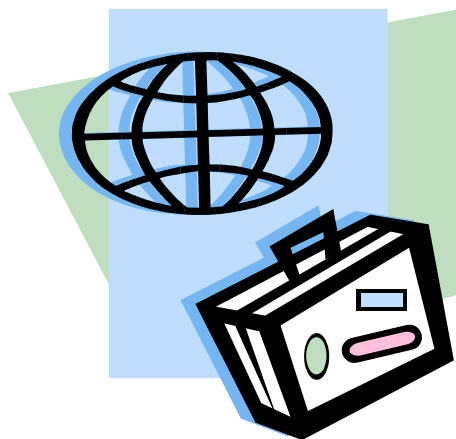
สิทธิในการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของราชการ ประชาชนผู้ขอจำเป็นต้องมีส่วนได้เสียในข้อมูลข่าวสารนั้นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารของทางราชการนี้ อย่างไรก็ตาม สิทธิได้รู้นี้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของการจัดการปกครองในรัฐ สิทธินี้จึงเป็นของคนไทย โดยเฉพาะสำหรับคนต่างด้าวหากจะมีก็จะอยู่ในเรื่องการปกป้องสิทธิของตนเท่านั้น มาตรา 9 วรรค 4 ซึ่งวางหลักว่าคนต่างด้าวหากจะมีสิทธิเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 ได้หรือไม่ เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่คนต่างด้าวนี้ไม่รวมถึงผู้ไม่มีสัญชาติไทยแต่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ (มาตรา 4 นิยามคำว่า “คนต่างด้าว”) เพราะกรณีนั้นมีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทยแล้วสมควรมีสิทธิอย่างคนไทยในเรื่องข้อมูลข่าวสารของราชการได้

ประชาชนจะใช้สิทธิร้องเรียนหน่วยงานของรัฐได้ในกรณีใดบ้าง

ประชาชนสามารถใช้สิทธิร้องเรียนได้ต่อเมื่อเห็นว่าหน่วยงานของรัฐมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในกรณีต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. กรณีไม่นำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา
2. กรณีไม่จัดข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 ให้ประชาชนตรวจดูได้
3. กรณีไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ใช้สิทธิขอข้อมูลตามมาตรา 11
4. กรณีไม่ให้คำแนะนำที่ถูกต้องหรือไม่ส่งคำขอให้หน่วยงานผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารพิจารณาตามมาตรา 12
5. กรณีไม่แจ้งให้ผู้มีประโยชน์ได้เสียเสนอคำคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 17
6. กรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 23
7. กรณีเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลตามมาตรา 24
8. กรณีกระทบกระเทือนสิทธิของเจ้าของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลโดยฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา 25 (ยกเว้นเป็นกรณีตามมาตรา 25 วรรคสี่)
9. กรณีไม่ส่งมอบข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์ให้กับหอจดหมายเหตุเพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าตามมาตรา 26
10. กรณีหน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือไม่ให้บริการข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 13
11. กรณีไม่ได้รับความสะดวกในการใช้สิทธิรู้ข้อมูลข่าวสารโดยไม่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา 13
12. กรณีหน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่ร้องขอและผู้ร้องขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริง (มาตรา 33)

ประชาชนจะร้องเรียนได้อย่างไร และร้องเรียนกับใคร

ประชาชนมีสิทธิยื่นคำร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ อบต.หนองบัวศาลา ซึ่งประชาชนอาจมาร้องเรียนด้วยตนเอง หรือจัดทำเป็นหนังสือร้องเรียน จัดส่งให้ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา งานประชาสัมพันธ์ ฝ่ายนโยบายและแผน สำนักปลัด อบต. หนองบัวศาลา โดยให้ร้องเรียนต่อประธานกรรมการข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา

กรณีการใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ

การอุทธรณ์ตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ประชาชนสามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ 3 กรณี คือ

1. หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ได้มีคำขอ
2. หน่วยงานของรัฐปฏิเสธไม่รับฟังคำคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
3. หน่วยงานของรัฐไม่ยินยอมแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามคำขอ

ทั้ง 3 กรณีดังกล่าว ประชาชนมีสิทธิยื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อพิจารณาส่งคำอุทธรณ์ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาต่อไป

กรณีข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้นั้น ประชาชนจะขอคัดสำเนาและให้มีการรับรองสำเนาถูกต้องได้หรือไม่ และต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือไม่

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดให้การขอสำเนาและขอให้รับรองสำเนาถูกต้องเป็นสิทธิประการหนึ่ง ดังนั้น เมื่อประชาชนได้ใช้สิทธิขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 หรือ ใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 11 แล้วกฎหมายยังกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิ ขอสำเนาและขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องได้ด้วย โดยในการนี้ หน่วยงานของรัฐอาจวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมดังกล่าว หน่วยงานหากเป็นการเรียกเก็บใบอัตราที่สูงกว่าอัตราที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารได้กำหนดไว้แล้ว ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการก่อนและต้องคำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย

แนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติ ตามพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร

แนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐกรณีที่มีคำขอข้อมูลข่าวสารจากประชาชน

1. กรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนขอหน่วยงานของรัฐมีข้อมูลข่าวสารพร้อมที่จะจัดทำให้ได้ จะต้องดำเนินการให้โดยเร็วหรือภายในวันที่รับคำขอ
2. กรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ขอมีเป็นจำนวนมาก หรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน จะต้องแจ้งให้ผู้ขอข้อมูลทราบภายใน 15 วัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จให้ผู้ขอข้อมูลทราบด้วย

การปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของหน่วยงานของรัฐ

1. ให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามคำแนะนำหรือความเห็นเรื่องร้องเรียนของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อย่างเคร่งครัด และการดำเนินการเป็นกรณี ต่่วนที่สุด
2. ให้หน่วยงานของรัฐให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการเร่งจัดส่งเอกสารหรือให้ข้อเท็จจริงประกอบการดำเนินการเรื่องร้องเรียนหรืออุทธรณ์
3. ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยเคร่งครัดภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัย
4. หากหน่วยงานของรัฐมีปัญหาในการปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) การให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (สขร.) และการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อมูลข่าวสารของราชการ (กวด.) ภายในเวลาที่กำหนดให้แจ้งเหตุผลให้ สขร. ทราบโดยเร็ว หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม โดยไม่มีเหตุผลที่สมควร ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการพิจารณาลงโทษทางวินัยทุกกรณี

แนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่กฎหมายกำหนดจะเห็นได้ว่าข้อมูลข่าวสารที่ห้ามมิให้เปิดเผย เป็นกรณีข้อมูลข่าวสารนั้นเปิดเผยแล้วอาจกระทบเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ พระราชบัญญัติได้กำหนดห้ามไว้โดยมิได้มีข้อยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องใช้ดุลพินิจอีก ดังนั้นการศึกษาในเรื่องแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐจะศึกษาโดยตัวอย่างของข้อมูลข่าวสารที่พระราชบัญญัติกำหนดให้อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยซึ่งถือได้ว่าเป็นการศึกษาจากกรณีปฏิบัติจริง ทั้งนี้ เมื่อหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับคำขอข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะตามที่พระราชบัญญัติกำหนดซึ่งอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐก็มีหน้าที่จะต้องใช้ดุลพินิจเพื่อมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐก็มีหน้าที่จะต้องใช้ดุลพินิจเพื่อมีคำสั่งมิให้เปิดเผยหรือเปิดเผยต่อไป

ในการใช้ดุลพินิจ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 15 วรรคแรกได้กำหนดแนวทางการใช้ดุลพินิจ โดยให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อจะใช้ดุลพินิจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะตามมาตรา 15 วรรคหนึ่ง (1) – (7) จะต้องคำนึงถึง 3 เรื่องคือ การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์เอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน หมายความว่าเมื่อมีผู้มาขอข้อมูลข่าวสารตามข้อนี้จะต้องพิจารณาใช้ดุลพินิจเพื่อชั่งน้ำหนักก่อนมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งโดยอาศัยแนวทางตามที่พระราชบัญญัติกำหนดไว้ กล่าวคือ

1. จะต้องพิจารณาว่า ข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ขอ หากเปิดเผยแล้วจะกระทบต่อการปฏิบัติงานตามกฎหมายของหน่วยงานของตนหรือไม่อย่างไร หรือในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารตามที่มีผู้ขออาจเกี่ยวข้องกับการสอบสวนเรื่องหนึ่งเรื่องใด ซึ่งยังไม่แล้วเสร็จ เป็นต้น ก็จะต้องพิจารณาว่าถ้าเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแล้วจะส่งผลต่อการพิจารณาเรื่องนั้นๆหรือไม่

2. จะต้องพิจารณาว่าข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ขอ หากเปิดเผยแล้วจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะหรือสังคมโดยรวมมากหรือไม่เพียงใด ทั้งนี้ เพื่อจะได้สามารถใช้ประกอบการตัดสินใจหรือการใช้ดุลพินิจได้เหมาะสมถูกต้องที่สุด กล่าวคือในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ขอ เป็นข้อมูลข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องกับสังคมโดยรวม การเปิดเผยให้สังคมโดยรวมได้รู้ก็จะช่วยให้สาธารณชนทราบว่า เรื่องราวต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้มีการดำเนินการไปอย่างไรโปร่งใส มีประสิทธิภาพหรือไม่ แม้ว่าการเปิดเผยอาจกระทบต่อบุคคลบางคน แต่หากมีความชัดเจนว่าการเปิดเผยนั้นจำเป็นสำหรับสาธารณชนหรือคนโดยส่วนใหญ่ก็จะต้องมีดุลพินิจให้เปิดเผย

3. จะต้องพิจารณาว่า ข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ขอเป็นสิ่งจำเป็นหรือกระทบต่อเอกชนที่เกี่ยวข้องอย่างไรและมากน้อยเพียงใด การพิจารณาถึงเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ที่ขอข้อมูลและผู้ที่เกี่ยวข้องกับตัวเนื้อหาข้อมูลที่มีผู้ขอเปิดเผย ฯลฯ โดยต้องพิจารณาถึงความจำเป็นของผู้ขอข้อมูลว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอนั้นเกี่ยวข้องกับการรักษาสิทธิของผู้ขอข้อมูลมากน้อยเพียงใด การไม่ได้ข้อมูลข่าวสารตามที่ขอนั้นจะกระทบต่อการปกป้องสิทธิของผู้ขอมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ หากมีน้ำหนักของส่วนได้เสียและความจำเป็นสูงมากก็มีน้ำหนักที่จะต้องนำมาพิจารณาประกอบการใช้ดุลพินิจในขั้นสุดท้าย นอกจากนี้ในส่วนของเอกชนที่เกี่ยวข้องเป็นบุคคลที่สาม การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ขออาจกระทบต่อส่วนได้เสียของบุคคลที่สามจึงต้องมีการพิจารณาด้วยเช่นกันว่า บุคคลที่สามจะได้รับผลกระทบจากการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนี้มากน้อยเพียงใดจะสามารถป้องกันผลกระทบโดยการปิด ลบข้อมูลบางส่วนได้หรือไม่และข้อที่หยิบยกมาพิจารณานี้เป็นเรื่องที่กฎหมายให้ความสำคัญคุ้มครองหรือไม่ ซึ่งหากมีข้อมูลชัดเจนก็จะทำให้สามารถใช้ดุลพินิจได้อย่างเหมาะสม เช่น อาจเปิดเผยโดยปิดทับชื่อ หรือสิ่งที่ทำให้รู้ตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นพยาน เป็นต้น

กระบวนการ/ขั้นตอน

ขั้นตอนการขอใช้บริการข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา

ประชาชนขอข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา กรอกแบบคำขอใช้บริการข้อมูล

ระบุชนิดของข้อมูลข่าวสารที่ขอรับบริการ

ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา

เจ้าหน้าที่พิจารณาคำขอ

กรณีที่สามารถเปิดเผยได้ ตาม
มาตรา 7, มาตรา 9 และมาตรา 11
อนุมัติให้ผู้ขอได้

กรณีที่ไม่สามารถตัดสินใจได้

เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเสนอ
เรื่องต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร
อบต.หนองบัวศาลา พิจารณา

เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารแจ้งผล
การพิจารณาต่อผู้ขอข้อมูล

ขั้นตอนการร้องเรียน อบต.หนองบัวศาลา

ประชาชนพบว่า อบต.หนองบัวศาลา ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

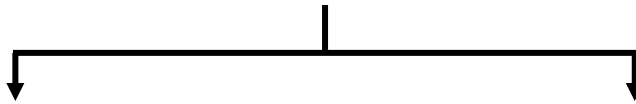
ยื่นคำร้องเรียนต่อประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา พิจารณาและให้ความเห็นเรื่อง
ร้องเรียน

ฝ่ายเลขานุการฯแจ้งผลการพิจารณา
ให้ผู้ร้องเรียนทราบ

ผู้ร้องเรียนพอใจเป็นอันยุติเรื่อง

ผู้ร้องเรียนไม่พอใจขอให้
คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยต่อไป
หรือร้องเรียนไปยัง คณะกรรมการ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ

**ขั้นตอนการร้องเรียนต่อคณะกรรมการ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.)**

ประชาชนพบว่า มีกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย
ข้อมูลข่าวสารของราชการ

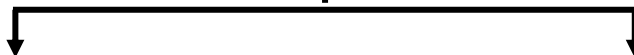
ยื่นคำร้องเรียนต่อ กขร.

กขร. มอบหมายให้คณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน
และ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (สขร). ตรวจสอบ
ข้อเท็จจริง และให้คำแนะนำหน่วยงานปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย

หน่วยงานพิจารณาดำเนินการและแจ้งผลการพิจารณา
ให้ผู้ร้องเรียนทราบ พร้อมรายงาน กขร. ทราบ

ผู้ร้องเรียนพอใจเป็นอันยุติเรื่อง

ผู้ร้องเรียนไม่พอใจขอให้
คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

กขร. พิจารณาวินิจฉัยและแจ้งให้หน่วยงานปฏิบัติตามคำวินิจฉัย

กขร. ติดตามผลว่า มีการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยแล้วหรือไม่ หากมีการปฏิบัติเป็นอันยุติ
หากไม่ปฏิบัติจะใช้มาตรการเร่งรัด และรายงานผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดดำเนินการ
พิจารณาเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายต่อไป

**ขั้นตอนการอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.)**

ประชาชนพบว่ามีกรณีที่ต้องอุทธรณ์ตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร

ยื่นคำอุทธรณ์ต่อ กขร.

กขร. พิจารณาส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
พิจารณาวินิจฉัยโดยรับฟังข้อเท็จจริงคู่กรณีทั้ง 2 ฝ่าย

มีคำวินิจฉัยเปิดเผยหรือไม่เปิดเผย กฎหมายถือเป็นที่สุด

กขร. มีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัย
และสอดส่อง ติดตามผลการปฏิบัติ

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ อบต.หนองบัวศาลา

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ ประกอบด้วย

1. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา เป็นที่ปรึกษากรรมการ
2. รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ
3. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา เป็นกรรมการ
4. หัวหน้าสำนักปลัด เป็นกรรมการ
5. ผู้อำนวยการกองช่าง เป็นกรรมการ
6. ผู้อำนวยการกองคลัง เป็นกรรมการ
7. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการ
8. ผู้อำนวยการกองการศึกษา เป็นกรรมการ
9. ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม เป็นกรรมการ
10. งานประชาสัมพันธ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) กำกับ ดูแล บริหาร และปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ
- (2) พิจารณาวางระเบียบ กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหาร การจัดระบบ การขออนุญาต และการบริการประชาชน เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ
- (3) พิจารณาวินิจฉัยประเภทต่าง ๆ ของข้อมูลข่าวสาร
- (4) พิจารณาวินิจฉัยข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องเปิดเผยหรือไม่ต้องเปิดเผย
- (5) วินิจฉัยคำร้องขอให้ทบทวนคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูล คำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านหรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
- (6) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
- (7) อำนาจหน้าที่อื่นใด เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

ประเภทของข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา

1. ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้ ได้แก่ เรื่องที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โครงสร้างการ จัดองค์กร วิธีการดำเนินงาน กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นเรื่องที่กำหนดชั้น ความลับ หรือยกเลิกชั้นความลับ มติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย ข้อบังคับข้อกำหนด คำสั่ง หนังสือเวียน แบบแผน นโยบาย การตีความ ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการจัดซื้อ จัด จ้าง จ้างที่ปรึกษา จ้างออกแบบ และการควบคุมงานซึ่งได้รับการอนุมัติแล้ว รวมทั้งความเห็นแย้ง และคำสั่งที่ เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัย แผนงาน โครงการ งบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ คู่มือ หรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน สิ่งพิมพ์เพื่อ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ข่าวประชาสัมพันธ์ รายงานประจำปี รายงานวิชาการ

2. ข้อมูลข่าวสารที่ห้ามมิให้เปิดเผย ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิด ความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

3. ข้อมูลข่าวสารที่ไม่เปิดเผยแก่บุคคลทั่วไป (ซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล นาเหลือที่เกี่ยวข้อง) มีดังนี้

เอกสารสอบสวนทางวินัยที่ได้ดำเนินการไปแล้ว แต่ยังไม่แล้วเสร็จ

เอกสารการสอบสวนทางวินัยที่เสร็จแล้ว แต่อยู่ระหว่างรอการพิจารณาลงโทษทาง วินัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่

เอกสารการสอบข้อเท็จจริงที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ ยังไม่ได้ วินิจฉัยสั่งการ

เอกสารหลักฐานในการประกอบการพิจารณาสรรหา แต่งตั้ง โยกย้ายระหว่าง ดำเนินการก่อนออกคำสั่ง

เอกสารหลักฐานในการสอบบรรจุ เลื่อนระดับ เข้ารับการฝึกอบรมที่อยู่ระหว่างการ ออกคำสั่ง

เอกสารการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้างที่เกี่ยวกับวงเงินงบประมาณหรือประมาณราคา ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

เอกสารหลักฐานในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ที่อยู่ระหว่าง การดำเนินการ

เอกสารการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ที่อยู่ระหว่าง ดำเนินการ

เอกสารที่เกี่ยวกับพยานในการสอบสวนเรื่องต่างๆ

เอกสารที่เกี่ยวกับผู้ร้องเรียนเรื่องการทุจริตหรือประพฤติไม่ถูกต้องต่าง ๆ

เอกสารการพิจารณาเงินอุดหนุนแก่ภาครัฐ ภาคเอกชนที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

หลักเกณฑ์การขอ การอนุญาต และการบริการข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา

1. ข้อมูลข่าวสารที่สามารถเปิดเผยได้ หากผู้ใดประสงค์จะขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีค่ารับรองถูกต้องของข้อมูล และได้ปฏิบัติตามระเบียบองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2546 ให้เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา รับเรื่องและพิจารณาส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่ขอว่าอยู่ในความรับผิดชอบหรือควบคุมของสำนัก/ส่วนใด โดยให้ข้าราชการระดับ 5 ขึ้นไป ซึ่งเป็น ผู้ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารที่ขอเป็น ผู้มีอำนาจอนุญาตและรับรองสำเนาถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร นั้น แต่ถ้าข้อมูลข่าวสารที่ขอเป็นข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งต้องจัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ให้ผู้ขอข้อมูลไปติดต่อขอข้อมูลข่าวสารได้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา และหากประสงค์จะขอสำเนาหรือสำเนาที่มีค่ารับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารให้ข้าราชการระดับ 5 ขึ้นไป ซึ่งปฏิบัติงานเป็นผู้ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารเป็น ผู้มีอำนาจอนุญาตและรับรองสำเนาถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร นั้น

2. ข้อมูลข่าวสารที่ไม่เปิดเผยแก่บุคคลทั่วไป หากผู้ใดประสงค์ขอสำเนาหรือ ขอสำเนาที่มีค่ารับรองถูกต้องของข้อมูล และได้ปฏิบัติตามระเบียบองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา ว่าด้วยการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู พ.ศ. 2546 ให้เจ้าหน้าที่ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำนักปลัด รับเรื่องและ พิจารณาส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่ขอว่าอยู่ในความรับผิดชอบหรือควบคุมดูแลของสำนัก/ส่วนใด โดยให้หัวหน้าสำนักปลัด/หัวหน้าส่วน หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตและให้ข้าราชการระดับ 5 ขึ้นไปเป็นผู้รับรองสำเนาถูกต้อง

3. ข้อมูลข่าวสารนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ใน 1 และ 2 ซึ่งผู้ประสงค์จะขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีค่ารับรองถูกต้องของข้อมูล และได้ปฏิบัติตามระเบียบองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา ว่าด้วยการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู พ.ศ. 2546 ให้เจ้าหน้าที่ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารรับเรื่องและส่งต่อว่าอยู่ในความรับผิดชอบหรือควบคุมดูแลของสำนัก/ส่วนใด และส่งให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือควบคุมดูแลและดำเนินการ โดยให้เจ้าหน้าที่สันนิษฐานไว้ก่อนว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอนั้นเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้แต่หากเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นว่า การเปิดเผยอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา หรือทางราชการ หรืออันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือกระทบสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ให้เจ้าหน้าที่เสนอหัวหน้าสำนักปลัด/หัวหน้าส่วน เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาต และให้ข้าราชการระดับ 5 ขึ้นไป เป็นผู้รับรองสำเนาถูกต้อง

4. ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐหน่วยงานอื่นหรือองค์กรภาคเอกชน ซึ่งมาอยู่ในความครอบครองดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา ให้ถือปฏิบัติเบื้องต้นว่าควรแนะนำให้ผู้ขอข้อมูลข่าวสารติดต่อโดยตรงกับหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรภาคเอกชนผู้เป็นเจ้าของข้อมูลนั้น เว้นแต่มีความจำเป็นเร่งด่วนอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ หรือมีเหตุพิเศษอื่นที่เห็นสมควร จึงให้ดำเนินการตาม 1-3 แล้วแต่กรณี

ประเภทของบุคลากร อบต.หนองบัวศาลา ที่มีการเก็บรักษาข้อมูลไว้

1. ข้าราชการ/พนักงานจ้าง
2. ลูกจ้างประจำ
3. ผู้ที่ได้รับการเชิดชูเกียรติ
4. ผู้ที่ได้รับเงินอุดหนุน/ทุนประเภทต่าง ๆ
5. ผู้กู้ยืมเงินทุนต่าง ๆ

ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล อบต.หนองบัวศาลา

1. ข้าราชการ/พนักงานจ้าง และลูกจ้างประจำ จัดเก็บเป็นสมุดประวัติ แฟ้มประวัติ ก.พ.7 และระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์
2. ผู้ที่ได้รับการเชิดชูเกียรติ,ผู้ที่ได้รับเงินอุดหนุน/ทุนประเภทต่าง ๆ และผู้กู้ยืมเงินทุนต่าง จัดเก็บเป็นแฟ้มประวัติ ทะเบียนประวัติและระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์

วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล

1. ข้าราชการ/พนักงานจ้าง และลูกจ้างประจำ เจ้าของข้อมูลยื่นคำขอตรวจดูข้อมูลด้วยตนเองโดยยื่นคำขอต่อเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา
2. ผู้ที่ได้รับการเชิดชูเกียรติ/ผู้ที่ได้รับเงินอุดหนุน/ทุนประเภทต่างๆเจ้าของข้อมูลหรือบุคคลทั่วไปยื่นคำขอตรวจดูข้อมูลต่อเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลาที่รับผิดชอบ
3. ผู้กู้ยืมเงินทุนต่างๆ เจ้าของข้อมูลหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องยื่นคำขอตรวจดูข้อมูลต่อเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลาที่รับผิดชอบ

**การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้อง
ของข้อมูลข่าวสาร อบต.หนองบัวศาลา**

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา ได้กำหนดเกณฑ์การเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังนี้

1. ค่าธรรมเนียมการทำสำเนาโดยเครื่องถ่ายเอกสาร มีอัตราดังนี้

(1) กระดาษ เอ 4	หน้าละ	1	บาท
(2) กระดาษ เอ 3	หน้าละ	3	บาท
(3) แผ่นดิสเก็ต	แผ่นละ	10	บาท
(4) แผ่นซีดี	แผ่นละ	15	บาท
2. การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการให้คำรับรองข้อมูลข่าวสารมีอัตราค่าธรรมเนียมละ 5 บาท
3. กรณีที่ผู้ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องเป็นผู้ที่มีรายได้น้อยให้ข้าราชการระดับ 5 ขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น พิจารณายกเว้นค่าธรรมเนียมให้ตามสมควรแก่กรณีได้
4. กรณีที่ผู้ขอสำเนาข้อมูลข่าวสารซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวศาลา รวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้นไว้เผยแพร่เพื่อแจกจ่ายเป็นการทั่วไป ให้ข้าราชการระดับ 5 ขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น พิจารณายกเว้นค่าธรรมเนียมทุกกรณี

บทกำหนดโทษ

1. กรณีเจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารขอไป มีความผิดตามมาตรา 40 (แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540) มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน ปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
2. กรณีฝ่าฝืน/ไม่ปฏิบัติตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดตามมาตรา 20 (แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
3. กรณีที่เกิดการฟ้องร้อง เจ้าหน้าที่ของรัฐจะได้รับความคุ้มครองจากกฎหมาย หากเป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ และไม่มีเจตนา หรือจงใจที่จะละเลยไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 20 ซึ่งเป็นข้อยกเว้นเจ้าหน้าที่ต้องกระทำโดยสุจริตและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ หากเกิดปัญหาขึ้นมาเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายใด

พระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐
เป็นปีที่ ๕๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยและไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย และนิติบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่มีทุนเกินกึ่งหนึ่งเป็นของคนต่างด้าว ใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือให้ถือว่าใบหุ้นนั้นคนต่างด้าวเป็นผู้ถือ

(๒) สมาคมที่มีสมาชิกเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว

(๓) สมาคมหรือมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของคนต่างด้าว

(๔) นิติบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือนิติบุคคลอื่นใดที่มีผู้จัดการหรือกรรมการเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว

นิติบุคคลตามวรรคหนึ่ง ถ้าเข้าไปเป็นผู้จัดการหรือกรรมการ สมาชิก หรือมีทุนในนิติบุคคลอื่น ให้ถือว่าผู้จัดการหรือกรรมการ หรือสมาชิก หรือเจ้าของทุนดังกล่าวเป็นคนต่างด้าว

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นในสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และให้คำปรึกษาแก่เอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

มาตรา ๗ หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

(๑) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน

(๒) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน

(๓) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ

(๔) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(๕) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว

ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๘ ข้อมูลข่าวสารที่ต้องลงพิมพ์ตามมาตรา ๗ (๔) ถ้ายังไม่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา จะนำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ใดไม่ได้ เว้นแต่ผู้นั้นจะารู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเป็นจริงมาก่อนแล้วเป็นเวลาพอสมควร

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(๒) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๗ (๔)

(๓) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(๔) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน

(๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา ๗ วรรคสอง

(๖) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(๗) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(๘) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตามย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดย

ความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้อีก ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรา ๑๐ เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ บทบัญญัติมาตรา ๗ และมาตรา ๙ ไม่กระทบถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผย ด้วยวิธีการอย่างอื่น

มาตรา ๑๑ นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้ว หรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา ๒๖ แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบอบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้อีก

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดให้ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ขออนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้นหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้

บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอ หากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว

ให้นำความในมาตรา ๙ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรา ๑๐ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๑ แม้ว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลาง หรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้น หรือจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอให้คำแนะนำ เพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า

ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น และได้ระบุห้ามการเปิดเผยไว้ตามระเบียบที่กำหนดตามมาตรา ๑๖ ให้ส่งคำขอนั้นให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป

มาตรา ๑๓ ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าหรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน

หมวด ๒

ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย

มาตรา ๑๔ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันจะเปิดเผยมิได้

มาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(๑) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการป้องกัน การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(๓) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(๔) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดให้พระราชกฤษฎีกา

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างไรก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขอออกอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่าข้อมูลข่าวสารของราชการจะเปิดเผยต่อบุคคลใดได้หรือไม่ภายใต้เงื่อนไขเช่นใด และสมควรมีวิธีรักษามิให้รั่วไหลให้หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นอาจเสนอคำคัดค้านได้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ

ในกรณีที่มีการคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมิได้จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๘ หรือจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา ๑๗ ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้นโดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ การพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่มีคำสั่งมิให้เปิดเผยนั้นไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาของคณะกรรมการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือศาลก็ได้ จะต้องดำเนินการสอบสวนการพิจารณาโดยมิให้ข้อมูลข่าวสารนั้นเปิดเผยแก่บุคคลอื่นใดที่ไม่จำเป็นแก่การพิจารณาและในกรณีที่จำเป็นจะพิจารณาลับหลังคู่กรณีหรือคู่ความฝ่ายใดก็ได้

มาตรา ๒๐ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารใด แม้จะเข้าข่ายต้องมีความรับผิดชอบตามกฎหมายใดให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องรับผิดชอบหากเป็นการกระทำโดยสุจริตในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามระเบียบตามมาตรา ๑๖

(๒) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีคำสั่งให้เปิดเผยเป็นการทั่วไปหรือเฉพาะแก่บุคคลใด เพื่อประโยชน์อันสำคัญยิ่งกว่าที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ หรือชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรือประโยชน์อื่นของบุคคล และคำสั่งนั้นได้กระทำ

โดยสมควรแก่เหตุ ในการนี้จะมีการกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการใช้ข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเหมาะสมก็ได้

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐพ้นจากความรับผิดชอบตามกฎหมายหากจะพึงมีในกรณีดังกล่าว

หมวด ๓

ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้ “บุคคล” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย และบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

มาตรา ๒๒ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อาจออกระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่มีให้นำบทบัญญัติวรรคหนึ่ง (๓) ของมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานดังกล่าวก็ได้

หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นที่จะกำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งนั้น ต้องเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งการเปิดเผยประเภทข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) จะเป็นอุปสรรคร้ายแรงต่อการดำเนินการของหน่วยงานดังกล่าว

มาตรา ๒๓ หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงพอที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น

(๒) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่กระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น

(๓) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา และตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้

(ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้

(ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

(ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

(ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล

(จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล

(ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล

(๔) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ

(๕) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามความเหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล

ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่อาจให้ข้อมูลได้โดยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับ

หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการจัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

มาตรา ๒๔ หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมีได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยดังต่อไปนี้

(๑) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตน เพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

(๒) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น

(๓) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้วยการวางแผน หรือการสถิติ หรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น

(๔) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย โดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด

(๕) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา

(๖) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม

(๗) เป็นการให้ซึ่งจำเป็น เพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล

(๘) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว

(๙) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตราหนึ่ง (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้

ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่ เป็นจริง ให้มี สิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบ ข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้น ทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ให้ผู้ นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ แจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้ กับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องได้

ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และ มาตรา ๒๖ แทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถหรือเจ้าของข้อมูลถึงแก่กรรม แล้วก็ได้

หมวด ๔ เอกสารประวัติศาสตร์

มาตรา ๒๖ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุ ครบกำหนดตามวรรคสองนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่ง มอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากรหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราช กฤษฎีกา เพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

กำหนดเวลาต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการตามวรรคหนึ่งให้แยกประเภท ดังนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๔ เมื่อครบเจ็ดสิบห้าปี

(๒) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๕ เมื่อครบยี่สิบปี

กำหนดเวลาตามวรรคสอง อาจขยายออกไปได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๓) หน่วยงานของรัฐยังจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการไว้เองเพื่อประโยชน์ใน การใช้สอย โดยต้องจัดเก็บและจัดให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่จะตกลงกับหอจดหมายเหตุ แห่งชาติ กรมศิลปากร

(๔) หน่วยงานของรัฐเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารนั้นยังไม่ควรเปิดเผย โดยมีคำสั่งขยายเวลากำกับไว้ เป็นการเฉพาะราย คำสั่งการขยายเวลานั้นให้กำหนดระยะเวลาไว้ด้วย แต่จะกำหนดเกินคราวละห้าปีไม่ได้

การตรวจสอบหรือทบทวนมิให้มีการขยายเวลาไม่เปิดเผยจนเกินความจำเป็น ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติตามมาตรา ๒๖ มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่คณะรัฐมนตรีออก ระเบียบกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำลายหรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้อง เก็บรักษา

หมวด ๕

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

มาตรา ๒๗ ให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบด้วยรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาพความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณและผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐ และภาคเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกเก้าคนเป็นกรรมการ

ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่ง เป็นเลขานุการ และอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สอดส่องดูแล และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับคำขอ

(๓) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกา และการออกกฎกระทรวง หรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา ๑๓

(๕) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราว ตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(๗) ดำเนินการเรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๒๗ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้
มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๒๗ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๓๑ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งวัตถุ เอกสารหรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มิใช่คำขอไม่ว่าจะเป็นกรณีมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๒๕ ถ้าผู้มีคำขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริงและร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเข้าดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องได้ และแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องเรียนทราบ

หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยินยอมให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของตนได้ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้หรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๓๔ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้และให้นำความในมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๖

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

การแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งตามสาขาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น ความมั่นคงของประเทศ เศรษฐกิจ และการคลังของประเทศ หรือการบังคับใช้กฎหมาย

มาตรา ๓๖ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร คณะหนึ่งๆ ประกอบด้วยบุคคลตามความจำเป็น แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคน และให้ข้าราชการที่คณะกรรมการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

ในกรณีพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐแห่งใด กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารซึ่งมาจากหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นจะเข้าร่วมพิจารณาด้วยไม่ได้

กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จะเป็นเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการไม่ได้

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการพิจารณาส่งคำอุทธรณ์ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยคำนึงถึงความเสียหายเฉพาะด้านของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละสาขาภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการได้รับคำอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เป็นที่สิ้นสุด และในการมีคำวินิจฉัยจะมีข้อสังเกตเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีใดตามที่เห็นสมควรก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๑๓ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร แต่ละสาขา วิธีพิจารณาและวินิจฉัย และองค์คณะในการพิจารณาและวินิจฉัย ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๙ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ และบทกำหนดโทษที่ประกอบกับบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับกับคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอนุโลม

หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๒ บทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้หน่วยงานของรัฐจัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง หรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการจะได้อำหนด

มาตรา ๔๓ ให้ระบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการ ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๑๖ จะได้อำหนดเป็นอย่างอื่น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ในระบอบประชาธิปไตย การให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความ เป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ่มชัดและจำกัด เฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญ ของเอกชน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึง สิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้อีกประการหนึ่งด้วย ประกอบกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อม กัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

กรณีศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของ สก.

กรณีศึกษาที่ 1: นางสาว ส. ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 3 ภูธร้องเรียน กล่าวหาว่า กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หน่วยงานให้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยจนเป็นที่ยุติ และมีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการแล้ว

นางสาว ส. ใช้สิทธิ ขอให้เปิดเผยเอกสาร จำนวน 5 รายการ เพื่อประกอบการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ ดังนี้

1. รายงานการสอบสวนข้อเท็จจริง
2. รายงานการสอบสวนทางวินัย
3. รายงานการประชุมของคณะกรรมการสอบสวน
4. คำให้การของพยานทุกปาก
5. ผลการพิจารณาของผู้มีอำนาจออกคำสั่งลงโทษ

การวินิจฉัย : ผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ เห็นว่า นางสาว ส. ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 3 ภูธร้องเรียน กล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ใช้สิทธิ ขอให้เปิดเผยเอกสาร 5 รายการนั้น ซึ่งสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

1. รายงานการสอบสวนข้อเท็จจริง สามารถเปิดเผยได้ เพราะมีผลกระทบต่อผู้ขอโดยตรง
2. รายงานการสอบสวนทางวินัย สามารถเปิดเผยได้ เพราะมีผลกระทบต่อผู้ขอโดยตรง
3. รายงานการประชุมของคณะกรรมการสอบสวน สามารถเปิดเผยได้ เพราะมีผลกระทบต่อผู้ขอโดยตรง
4. คำให้การของพยานทุกปาก สามารถเปิดเผยได้ แต่ต้องปกปิดชื่อพยานไว้ เพราะจะทำให้ผู้อื่นกระทบ/เสียหายได้
5. ผลการพิจารณาของผู้มีอำนาจออกคำสั่งลงโทษ สามารถเปิดเผยได้ เพราะมีผลกระทบต่อผู้ขอโดยตรง

กรณีศึกษาที่ 2:

นายเตือน ใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงาน เพื่อขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพิจารณาผลงานทางวิชาการเพื่อขอปรับตำแหน่งเป็นผู้ชำนาญการพิเศษ ดังนี้

1. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการของตนเอง ที่คณะกรรมการฯ ตัดสินว่าไม่ผ่านเกณฑ์
2. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการของบุคคลอื่นที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด
3. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการของบุคคลอื่นที่ไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด และเหตุผลของคณะกรรมการแต่ละคนที่พิจารณาว่าที่ไม่ผ่านเกณฑ์
4. รายงานการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาผลงานในการประชุมทุกครั้ง
5. เอกสารผลงานทางวิชาการของบุคคลอื่นที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการ
6. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการ

การวินิจฉัย :

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ เห็นว่า กรณีนายเตือน ใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงาน เพื่อขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพิจารณาผลงานทางวิชาการเพื่อขอปรับตำแหน่งเป็นผู้ชำนาญการพิเศษนั้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการของตนเอง ที่คณะกรรมการฯ ตัดสินว่าไม่ผ่านเกณฑ์ สามารถเปิดเผยได้
2. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการของบุคคลอื่นที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด ไม่สามารถเปิดเผยชื่อได้แต่สามารถบอกจำนวนคนที่ผ่านเกณฑ์ได้/ปิดชื่อไว้ แต่ถ้ามีผลกระทบต่อผู้ขอ สามารถเปิดเผยได้
3. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการของบุคคลอื่นที่ไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด และเหตุผลของคณะกรรมการแต่ละคนที่พิจารณาว่าที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ไม่สามารถเปิดเผยชื่อได้แต่สามารถบอกจำนวนคนที่ผ่านเกณฑ์ได้/ปิดชื่อไว้ แต่ถ้ามีผลกระทบต่อผู้ขอ สามารถเปิดเผยได้
4. รายงานการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาผลงานในการประชุม ทุกครั้ง สามารถเปิดเผยได้
5. เอกสารผลงานทางวิชาการของบุคคลอื่นที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการ สามารถเปิดเผยได้
6. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการ สามารถเปิดเผยได้

กรณีศึกษาที่ 3:

นักศึกษาปริญญาเอก กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของคนพิการในสถานประกอบการเอกชน ตาม พ.ร.บ. การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 มีความประสงค์ที่จะขอข้อมูลจำนวนคนพิการที่ทำงานในสถานประกอบการเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ประกอบด้วยรายละเอียดต่อไปนี้

1. ชื่อสถานประกอบการ
2. ที่อยู่
3. เบอร์โทรศัพท์
4. คนพิการที่ทำงานอยู่ (ระบุชื่อ,นามสกุล)
5. ประเภทความพิการ
6. ตำแหน่ง

การวินิจฉัย :

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ เห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่นักศึกษาปริญญาเอก ขอข้อมูลของคนพิการ ตามรายละเอียด 1-6 เปิดเผยได้ ยกเว้นข้อ 4 เพราะต้องการให้ระบุชื่อ/นามสกุล ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ไม่สามารถเปิดเผยได้ อาจหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลส่วนบุคคล ไม่สามารถเปิดเผยได้ อาจหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลโดยการระบุเป็นจำนวนคนพิการที่ทำงานอยู่ เช่น เพศหญิง เพศชาย ก็ได้

กรณีศึกษาที่ 4:

การออกคำสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนของข้าราชการและลูกจ้างประจำ เนื่องจากทางกรมบัญชีกลางได้ขอความร่วมมือให้หน่วยงานราชการออกคำสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนโดยให้ใส่เลขที่บัตรประจำตัวประชาชนในคำสั่งดังกล่าวตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ กค. 0430.2/ว234 ลงวันที่ 25 พ.ค. 2548

การที่ใส่เลขที่บัตรประจำตัวประชาชนซึ่งถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลในการคำสั่งเลื่อนขึ้นถือเป็นการกระทำที่ผิดตาม พ.ร.บ ข้อมูลข่าวสารหรือไม่

การวินิจฉัย :

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้หารือกับทางกรมบัญชีกลางในประเด็นดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่าการใส่เลขที่บัตรประจำตัวประชาชนในคำสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนของข้าราชการและลูกจ้างประจำเป็นการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ห้ามมิให้ใส่เลขที่บัตรประจำตัวประชาชนดังกล่าว

กรณีศึกษาที่ 5:

ผู้เข้าร่วมยื่นซองประกวดราคา ตามประกาศประกวดราคาเพื่อจ้างเหมา
เอกชนปรับปรุงโรงงานพร้อมเดินเครื่องจักรกำจัดมูลฝอย แต่คณะกรรมการพิจารณา
ผลประกวดราคาเห็นว่าเสนอผิดเงื่อนไขที่จะได้รับการพิจารณาเปิดซองข้อเสนอด้าน
ราคา จึงมีหนังสือถึงสำนักรักษาความสะอาด ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการ
พิจารณาประกวดด้านเทคนิค เอกสารข้อเสนอด้านเทคนิคและเอกสารเสนอราคาของ
บริษัท ยูโรเวสต์ เอ็นจิเนียริง จำกัด เพื่อนำไปใช้ประกอบการชี้แจงต่อคณะกรรมการ
พิจารณาผลการประกวดราคาและตรวจสอบความถูกต้องโปร่งใสในการพิจารณาผล
การประกวดราคา และเพื่อเป็นหลักฐานประกอบในการแสวงหาความถูกต้องและเป็น
ธรรมในโอกาสต่อไป แต่ได้รับการปฏิเสธ

การวินิจฉัย :

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาเห็นว่า

1. รายงานผลการพิจารณาผลการประกวดราคาฯ เป็นเพียงความเห็นหรือ
คำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด การเปิดเผยอาจ
กระทบต่อการใช้ดุลพินิจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ เนื่องจากผู้ว่าฯ ยังไม่ได้พิจารณา
ข้อเสนอและมีได้มีคำสั่งเกี่ยวกับเรื่องนี้แต่อย่างใด จึงชอบที่จะไม่เปิดเผย

2. ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกสารประกอบการยื่นซองประกวดราคา
ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับข้อเสนอด้านเทคนิคและเอกสารหลักฐานต่างๆ
ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาผลฯ ได้พิจารณารายละเอียดข้อเสนอของผู้เข้าประกวด
ราคาและแจ้งผลให้ทราบแล้วอีกทั้งข้อเท็จจริงก็ปรากฏว่าคณะกรรมการพิจารณาผลฯ
ได้ดำเนินการตามกระบวนการพิจารณาผลการประกวดราคาในขั้นต่อไป โดยได้เปิด
ซองข้อเสนอราคาเฉพาะรายที่ผ่านการคัดเลือกข้อเสนอด้านเทคนิคแล้ว ถือว่าการ
ดำเนินการของคณะกรรมการพิจารณาผลฯ ได้ดำเนินการเป็นที่สิ้นสุดแล้ว ผู้
อุทธรณ์ซึ่งได้รับผลกระทบจากการพิจารณาดังกล่าวจึงควรได้สิทธิขอตรวจดูเอกสารที่
จำเป็นต้องรู้เพื่อการโต้แย้งแต่เนื่องจากผู้ให้ความเห็นชอบในขั้นสุดท้าย คือ ผู้ว่า
ราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจจะมีความเห็นแตกต่างจากคณะกรรมการพิจารณาผล
การเปิดเผยก่อนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะมีคำสั่งยอมมีผลกระทบต่อประโยชน์
ได้เสียของบริษัทเจ้าของข้อมูลการเปิดเผยจึงต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดกับบริษัท
เจ้าของข้อมูลด้วย และในขั้นนี้ถือว่าการพิจารณาผลการประกวดราคายังไม่แล้วเสร็จ
สมบูรณ์ตามขั้นตอนทั้งหมด จึงยังไม่ควรเปิดเผยก่อนถึงเวลาอันสมควร

ให้สำนักรักษาความสะอาด กรุงเทพมหานคร เปิดเผยข้อมูลเฉพาะบัญชี
รายชื่อบริษัท ห้างร้าน ที่รับใบเสนอราคา โดยให้สำเนาที่มีค่ารับรองถูกต้องแก่
ผู้อุทธรณ์

กรณีศึกษาที่ 6: ผู้อุทธรณ์ มีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลแขงบาดาล จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบันทึกของคณะกรรมการเปิดซองราคาโครงการจ้างเหมาก่อสร้างถนนคอนกรีต แต่ได้รับการปฏิเสธ

การวินิจฉัย : คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาเห็นว่าข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโครงการก่อสร้างถนนซึ่งเป็นโครงการสาธารณูปโภคที่ อบต.แขงบาดาล รับผิดชอบโดยตรง เมื่อพิจารณาถึงหลักการบริหารงานปกครองท้องถิ่นที่ดี ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับผู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างในทุกขั้นตอน อีกทั้งมีสิทธิในการเข้าร่วมติดตามตรวจสอบความถูกต้องและโปร่งใสในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่แล้วเสร็จในแต่ละขั้นตอน จึงต้องเปิดเผยให้ประชาชนตรวจสอบได้ สำหรับบันทึกคณะกรรมการเปิดซองราคาฯ เป็นข้อมูลข่าวสารที่เป็นผลการพิจารณาที่มีผลโดยตรงต่อเอกชนตามนัยมาตรา 9(1) และประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 บังคับให้หน่วยงานต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ การไม่เปิดเผยจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงให้ อบต.แขงบาดาล เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ให้แก่ผู้อุทธรณ์

กรณีศึกษาที่ 7: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทรายมั่นคงวัสดุก่อสร้าง ผู้อุทธรณ์ มีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลวังกระแจะ จังหวัดตราด ขอข้อมูลข่าวสาร 2 รายการ คือ รายละเอียดผู้เช่าโรงรถและที่ดินที่มียอดชำระสูง ลำดับที่ 1-20 พร้อมปริมาณพื้นที่ และรายละเอียดการจัดซื้อจัดจ้าง งานสอบราคา/ประกวดราคา โดยให้จัดส่งให้แก่ผู้อุทธรณ์ทุกครั้งที่มีการออกประกาศ แต่ได้รับการปฏิเสธ

การวินิจฉัย : คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาเห็นว่าข้อมูลข่าวสารรายการที่ 1 นั้น แม้จะมีรายละเอียดของชื่อสถานประกอบการ ที่ตั้ง พื้นที่อาคารและที่ดิน และจำนวนเงินภาษีโรงเรือนและที่ดินของผู้เสียภาษีแต่ละราย ซึ่งมีทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล โดยส่วนที่เป็นนิติบุคคลไม่ถือเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และมีใช้ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ ประกอบกับผู้อุทธรณ์ต้องการข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเพื่อตรวจสอบการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลวังกระแจะ โดยการเปรียบเทียบปริมาณพื้นที่กับจำนวนเงินภาษีของผู้อุทธรณ์กับผู้เสียภาษีรายอื่นๆ สำหรับข้อมูลข่าวสารรายการที่ 2 องค์การบริหารส่วนตำบลวังกระแจะไม่ได้แจ้งผลในการไม่เปิดเผย แต่ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูอยู่แล้ว ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่องกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ตามมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2540 แต่หน่วยงานของรัฐไม่มีหน้าที่ที่จะต้องจัดส่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้แก่ผู้ขอ

จึงให้ อบต.วังกระแจะ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ 1 แก่ผู้อุทธรณ์ โดยให้ลบ ตัดทอน หรือทำด้วยประการอื่นใด ที่ไม่เป็นการเปิดเผยชื่อและที่อยู่ของ ผู้เสียหาย เฉพาะที่เป็นบุคคลธรรมดา ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ 2 นั้น ให้ยกอุทธรณ์

กรณีศึกษาที่ 8: นาย ก. ถูกกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมและปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเกี่ยวกับการ บริหารงานโครงการก่อสร้างสนามบินแห่งหนึ่ง จึงมีหนังสือถึงกระทรวงคมนาคมขอให้ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบุคคลชื่อพยานผู้กล่าวหาและเอกสารพยานหลักฐานต่าง ๆ กระทรวงคมนาคมได้มีหนังสือชี้แจงให้นาย ก. ทราบว่าเรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่างการ สอบสวน จึงไม่สามารถเปิดเผยได้ ทั้งนี้ เป็นไปตาม มาตรา ๑๕ (๒)

การวินิจฉัย : คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการ แผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่ขอเป็นข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในวงราชการ ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการ การเปิดเผยอาจจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ตาม กฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือการบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพจึงมีมติว่า กระทรวงคมนาคมมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการสอบสวนฯ นั้นชอบแล้ว

กรณีศึกษาที่ 9: ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้เปิดเผยข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับสัญญาในการดำเนินการต่างๆ ของหน่วยงานส่วนใหญ่เกือบทุกเรื่องจะต้อง เปิดเผยให้ประชาชนได้รู้

1. ประชาชน หมายถึง ประชาชนทั่วไปไม่มีข้อยกเว้นใช้หรือไม่
2. ในกรณีผู้ที่มาขอเอกสารสัญญาที่เข้ามาแข่งขันราคาในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนี้ แต่ไม่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าเสนอราคา หรือเป็นผู้เข้าเสนอราคาแต่ไม่ได้รับ การคัดเลือก มาขอตรวจสอบข้อมูลและรายละเอียดของสัญญา ซึ่งเอกสาร
3. และถ้าเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดจะเป็นการได้เปรียบเสียเปรียบในการเข้า แข่งขันราคาในครั้งต่อไปหรือไม่ และข้อเสนอทางเทคนิคเป็นทรัพย์สินทาง ปัญญาหรือไม่

การวินิจฉัย : คณะกรรมการฯ พิจารณาเห็นว่าข้อมูลข่าวสาร ตามข้อ 1 ประชาชน หมายถึง ประชาชนทั่วไปไม่มีข้อยกเว้น ข้อ 2 สามารถขอตรวจสอบข้อมูลได้แต่ต้องสิ้นสุดการ แข่งขันประกวดราคาแล้ว และข้อ 3 ข้อเสนอทางเทคนิคถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญา

ภาคผนวก

สำหรับประชาชน

สิทธิของประชาชนตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ

สิทธิรับรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ

ประชาชนมีสิทธิรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยไม่จำเป็นต้องมีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย

- การตรวจค้นได้จากราชกิจจานุเบกษา สำหรับข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยโดยวิธีการลงพิมพ์ใน

ราชกิจจานุเบกษามาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

มาตรา 7 หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

- (1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (2) สรุปลำเนาหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- (3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- (4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบายหรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- (5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้เผยแพร่หลายตามจำนวนพอสมควรและ ถ้ามีการลงพิมพ์ ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้วให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่

- การใช้สิทธิเข้าตรวจดูได้ด้วยตนเอง ณ สถานที่ที่หน่วยงานกำหนดและจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารนั้นไว้สำหรับข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

มาตรา 9 ภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้

ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

- (1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว
- (2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษามาตรา 7 (4)
- (3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ
- (4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน
- (5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงมาตรา 7 วรรคสอง
- (6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ
- (7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารที่ได้จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอน หรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรานี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

- การไปใช้สิทธิขอข้อมูลโดยการยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐ ที่จัดเก็บหรือครอบครองดูแลข้อมูลข่าวสารที่ต้องการขอดูนั้น สำหรับข้อมูลข่าวสารของราชการปกติทั่วไป (ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540)

มาตรา 11 นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หรือที่จัดไว้ให้ประชาชน เข้าตรวจดูได้แล้ว หรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา 26 แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควรให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุอันควร

ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบอบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะ จัดทำสำเนาให้ในสภาพที่พร้อมจะให้ได้มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียงระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณี ที่ขอนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้าและเป็นเรื่องที่สำคัญเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้น หรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐบาลจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้

บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ ให้แก่ผู้ ร้องขอหากเป็นการสอดคล้องด้วย อำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว

ให้นำความในมาตรา 9 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรา 11 โดยอนุโลม

- การใช้บริการศึกษาค้นคว้า ณ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ สำหรับข้อมูลข่าวสารที่เป็น “เอกสารประวัติศาสตร์” (ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540)

มาตรา 26 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนดตามวรรค สองนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากรหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเพื่อ คัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า กำหนดเวลาต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการตามวรรคหนึ่งให้แยกตามประเภท ดังนี้

(1) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 14 เมื่อครบเจ็ดสิบห้าปี

(2) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 15 เมื่อครบยี่สิบปี กำหนดเวลาตามวรรคสอง อาจขยายออกไปได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(3) หน่วยงานของรัฐยังจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการไว้เองเพื่อประโยชน์ในการใช้สอยโดยต้อง จัดเก็บและจัดให้ประชาชนได้ศึกษา ค้นคว้าตามที่ตกลงกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร

(4) หน่วยงานของรัฐเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น ยังไม่ควรเปิดเผยโดยมีคำสั่งขยายเวลากำกับไว้เป็นการเฉพาะราย คำสั่งการขยายเวลานั้น ให้กำหนดระยะเวลาไว้ด้วย แต่จะกำหนดเกินคราวละห้าปีไม่ได้

การตรวจสอบหรือทบทวนมิให้มีการขยายระยะเวลาไม่เปิดเผยจนเกินความจำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติตามมาตรานี้มีให้ใช้บังคับข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่คณะรัฐมนตรีหรือกระเปียบกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำลายหรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้องเก็บรักษา

สิทธิร้องเรียน

1. การร้องเรียนตามมาตรา 13 หากผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐ

- 1) ไม่ส่งข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 และมาตรา 23 (3) ไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา
- 2) ไม่จัดข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนเข้าตรวจสอบดู ตามมาตรา 9
- 3) ปฏิบัติงานล่าช้าในการพิจารณาให้ข้อมูลข่าวสารหรือเพิกเฉย
- 4) ผ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- 5) ผ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี

2 การร้องเรียนตามมาตรา 33 กรณีหน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอนั้นแต่ผู้ขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริง

1) หากประชาชนเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามมาตรา 13 ไม่ว่าจะตนเองจะได้รับผลกระทบหรือไม่ก็ตาม สามารถร้องเรียนต่อ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้

2) การร้องเรียนให้ทำเป็นหนังสือถึงประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล เขตดุสิต กทม. 10300

ในหนังสือร้องเรียนควรแจ้งหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อกลับเพื่อการประสานงานไว้ด้วย

- 3) การร้องเรียนไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ ทั้งสิ้น

สิทธิอิทธิพล

1 สิทธิอิทธิพลตามมาตรา 18 จากกรณีที่

- 1) หน่วยงานของรัฐปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ขอตรวจสอบหรือขอสำเนาหรือสำเนาพร้อมคำรับรองความถูกต้อง
- 2) หน่วยงานของรัฐไม่รับฟังคำคัดค้านโดยจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ

2 สิทธิอิทธิพลตามมาตรา 25 กรณีหน่วยงานของรัฐปฏิเสธไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

- 1) ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิอิทธิพลต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการด้วยเหตุดังกล่าว
- 2) การอุทธรณ์ให้ทำเป็นหนังสือถึงประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการโดยแนบสำเนาหลักฐานไปด้วย
- 3) ส่งหนังสือไปที่ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล เขตดุสิต กทม. 10300
- 4) การอุทธรณ์ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ ทั้งสิ้น

สิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ได้เสียของตน

- ประชาชนมีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน โดยทำหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบภายในเวลา

15 วัน นับแต่วันได้รับแจ้ง

- กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน ประชาชนมีสิทธิอิทธิพลต่อคณะกรรมการวินิจฉัยภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันได้รับคำสั่ง

ขั้นตอนการใช้สิทธิตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ

ข้อเสนอแนะในตรวจสอบข้อมูล

ประชาชนมีสิทธิยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารได้ทุกเรื่อง

สิทธิในการยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารนี้ ถือว่าเป็นไปตามมาตรา 11 ของกฎหมาย ประชาชนมีสิทธิยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการได้ทุกเรื่อง โดยกฎหมายไม่ได้กำหนดข้อจำกัดหรือข้อห้ามว่าไม่ให้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารประเภทใดหรือเรื่องใด และผู้ใช้สิทธิยื่นคำขอตามกฎหมายนี้ก็ไม่จำเป็นต้องมีส่วนได้ส่วนเสียเช่นเดียวกับสิทธิเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร

สิทธิในการเข้าตรวจสอบ

สิทธิในการเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการ ประชาชนสามารถทำได้ แม้ว่าจะไม่มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารนั้น โดยกฎหมายได้บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจะต้องเตรียมข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยตามรายการที่กฎหมายกำหนดไว้ตามมาตรา 9 นำไปรวมไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ เช่น แผนงานโครงการและงบประมาณ สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะผูกขาดตัดตอน เป็นต้น

สิทธิในการขอสำเนาหรือการรับรองสำเนาถูกต้อง

เมื่อประชาชนได้ใช้สิทธิเข้าตรวจดูแล้ว หากสนใจข้อมูลข่าวสารของราชการในเรื่องใดก็มีสิทธิที่จะขอสำเนา และขอให้รับรองสำเนาถูกต้องจากหน่วยงานของรัฐในเรื่องนั้นได้

หมายเหตุ การขอสำเนาผู้ขออาจต้องเสียค่าธรรมเนียมในการถ่ายสำเนาให้กับหน่วยงานของรัฐที่เข้าตรวจดูด้วย แต่ทั้งนี้จะเก็บค่าธรรมเนียมเกินกว่าหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้ความเห็นชอบไม่ได้

บุคคลมีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือเพื่อขอตรวจดูหรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเอง (มาตรา 25 วรรคหนึ่ง)

เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งแห่งใดที่มีการรวบรวมข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของบุคคลหนึ่งบุคคลใดไว้ เช่น ประวัติสุขภาพ ประวัติการทำงาน หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับฐานะการเงิน เป็นต้น บุคคลผู้นั้นก็มีสิทธิตามกฎหมายที่จะขอตรวจดู หรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนี้ของตนเองได้ คำว่า บุคคล ที่นี้ก็คือ ประชาชนโดยทั่วไปนั่นเอง ทั้งนี้ กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลได้ให้สิทธิครอบคลุมไปถึงคนที่ไม่สัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยด้วย

แบบ คำขอข้อมูลข่าวสาร

แบบหนังสือ

ตัวอย่างการเขียนคำขอข้อมูลข่าวสาร

ข้อแนะนำในการใช้สิทธิร้องเรียน

1. ควรใช้ถ้อยคำสุภาพ
2. ระบุง้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน
3. ข้อความที่ควรระบุในหนังสือร้องเรียน

3.1 รายละเอียดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ร้องเรียน ประกอบด้วย

- ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ หรือสถานที่ติดต่อโดยสะดวก และหมายเลขโทรศัพท์
- วันที่ที่ยื่นคำร้องเรียน

3.2 รายละเอียดเกี่ยวกับหน่วยงานและการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย

- ชื่อหน่วยงาน
- ข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ที่เป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

3.3 เอกสารประกอบอื่น ๆ (ถ้ามี)

หากมีเอกสารประกอบอื่น ๆ เช่น คำร้องขอข้อมูลข่าวสาร หรือหนังสือแจ้งการปฏิเสธการให้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งหากผู้ร้องจะแนบไปด้วยก็จะเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการ ซึ่งจะได้นำไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียนนั้น ๆ ต่อไป

- พยายามหลีกเลี่ยงการร้องเรียนที่ใช้ถ้อยคำเสียดสี ดูหมิ่น หรือพาดพิงไปถึงบุคคลอื่น
- ถ้ามีข้อขัดข้องในการเขียนหนังสือร้องเรียน

สามารถขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
อาคารสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (ชั้น 2) ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพมหานคร 10300
หรือโทรศัพท์ 0-2283-4693 โทรสาร 0-2283-4698

แบบหนังสือร้องเรียน

แบบหนังสือ

ตัวอย่างการเขียนคำร้องเรียน

ขั้นตอนการร้องเรียน

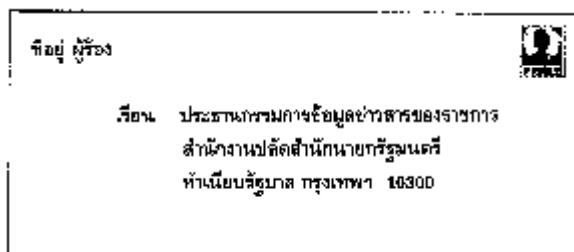
เมื่อหน่วยงานของรัฐฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 (มาตรา 13 และมาตรา 33) ประชาชนมีสิทธิยื่นคำร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีขั้นตอนและวิธีการร้องเรียน ดังต่อไปนี้

1. พิจารณาว่าพฤติกรรม หรือการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐได้มีลักษณะตามกรณีดังต่อไปนี้หรือไม่

- 1) กรณีไม่นำข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา 7 ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา
- 2) กรณีไม่จัดข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา 9 ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้
- 3) กรณีไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ใช้สิทธิขอดู ตามมาตรา 11
- 4) กรณีไม่ให้คำแนะนำที่ถูกต้อง หรือไม่ส่งคำขอให้หน่วยงานผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารพิจารณา ตามมาตรา 12
- 5) กรณีไม่แจ้งให้ผู้มีประโยชน์ได้เสียเสนอคำคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ของราชการ ตามมาตรา 17
- 6) กรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามมาตรา 23
- 7) กรณีเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูล ตามมาตรา 24
- 8) กรณีกระทำความผิดของเจ้าของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล โดยฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 25 (ยกเว้นเป็นกรณี ตามมาตรา 25 วรรคสี่)
- 9) กรณีไม่ส่งมอบข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์ให้กับหอจดหมายเหตุเพื่อคัดเลือก ไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า ตามมาตรา 26
- 10) กรณีหน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือไม่ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา 13
- 11) กรณีไม่ได้รับความสะดวกในการใช้สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยไม่มีเหตุอันสมควร ตามมาตรา 13
- 12) กรณีหน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่ร้องขอ และผู้ร้องขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริง (มาตรา 33)

2. ยื่นหนังสือร้องเรียนด้วยตนเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นมายื่นแทน

สามารถยื่นหนังสือต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ทันที โดยยื่นที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (ชั้น 2) ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพมหานคร 10300 หรือจะส่งหนังสือร้องเรียนทางไปรษณีย์ก็ได้ โดยเจ้าหน้าที่ของดังนี้

บันทึกคำร้อง (ใส่แบบบันทึกคำร้อง)

บันทึกคำร้องเรียน (ใส่แบบบันทึกคำร้องเรียน)

ระยะเวลาและกระบวนการในการดำเนินการ

ผังกระบวนการทำงาน (ใส่ผังกระบวนการทำงาน)

ข้อแนะนำการใช้สิทธิอุทธรณ์

ขั้นตอนการอุทธรณ์

ประชาชนมีสิทธิยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อพิจารณาส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารนั้น ดำเนินการ พิจารณาวินิจฉัย โดยมีขั้นตอนและวิธีการอุทธรณ์ ดังต่อไปนี้

1. พิจารณาว่าหน่วยงานของรัฐได้กระทำหรือปฏิบัติตามกรณีดังต่อไปนี้แล้วหรือไม่

- 1) กรณีหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ได้มีคำขอ
- 2) กรณีหน่วยงานของรัฐปฏิเสธไม่รับฟังคำคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งบุคคลผู้คัดค้านทราบว่าคุณมีประโยชน์ได้เสีย และผู้มีประโยชน์ได้เสียนั้นได้เสนอคำคัดค้านพร้อมเหตุผลประกอบเพื่อให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวแล้ว
- 3) กรณีหน่วยงานของรัฐไม่ยินยอมแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามคำขอ เมื่อบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน ซึ่งหน่วยงานของรัฐจัดเก็บไว้ไม่ถูกต้องตามที่แท้จริง และได้ยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้ถูกต้อง

2. ยื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

สามารถยื่นหนังสือต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ที่ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (ชั้น 2) ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพมหานคร 10300

โทรศัพท์ 0-2281-8559 โทรสาร 0-2281-8543

3. รอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายใน 60 วัน

สิทธิเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

มาตรา 25 ภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจสอบหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้ ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่แท้จริง

ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่แท้จริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใดๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องได้

ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตามมาตรา 23 มาตรา 24 และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถหรือเจ้าของข้อมูลถึงแก่กรรมแล้วก็ได้

การจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

หลักการเกี่ยวกับการจัดให้มีระบบข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

1. กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงพอที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน และให้ยกเลิกเมื่อหมดความจำเป็น
2. ให้หน่วยงานของรัฐพยายามจัดเก็บข้อมูลข่าวสารบุคคลจากเจ้าของข้อมูลโดยตรง
3. บังคับให้มีการประกาศรายการสำคัญหรือจำเป็นเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล โดยการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาในรายการดังต่อไปนี้

- ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้
- ประเภทของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
- ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
- วิธีการขอตรวจข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล
- วิธีการขอให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล
- แหล่งที่มาของข้อมูล

4. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดระบบรักษาความปลอดภัยและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอยู่เสมอ

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

การนำข้อมูลไปใช้งาน

กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีที่จัดข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใด ซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลปกติ

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่นโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมีได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดไว้ เช่น การเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการปกป้องหรือระงับอันตรายต่อชีวิตและสุขภาพของบุคคล เป็นต้น

การตรวจดูข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้ให้สิทธิแก่ประชาชนเจ้าของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลมีสิทธิขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของตนหรือเกี่ยวกับตนเองได้ และกำหนดว่า ถ้าพบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐจัดเก็บไว้ไม่ถูกต้อง ประชาชนผู้เป็นเจ้าของข้อมูลย่อมมีสิทธิทำคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐแก้ไขข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนี้ได้ ทั้งนี้ เพื่อมิให้มีการนำข้อมูลข่าวสารที่ผิดพลาดไปใช้ให้เกิดผลร้ายแก่บุคคล และจะขอสำเนาข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ยอมปฏิบัติตามคำขอให้แก้ไข ประชาชนเจ้าของข้อมูลอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ซึ่งถ้าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้วินิจฉัยเช่นใด หน่วยงานของรัฐก็ต้องปฏิบัติตามนั้น

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะมีการอุทธรณ์หรือไม่ หรือผลการพิจารณาอุทธรณ์จะเป็นเช่นใดก็ตาม เจ้าของข้อมูลมีสิทธิขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้นก็ได้ ทั้งนี้ เมื่อแต่ละฝ่ายยืนยันว่าตนเป็นฝ่ายถูก การให้หมายเหตุไว้จึงเป็นวิธีการสุดท้ายที่จะเตือนให้ผู้จะนำข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้นมาใช้ได้ตระหนักและใช้ดุลยพินิจโดยระมัดระวังว่า ที่ถูกต้องเป็นเช่นใดแน่

การแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

บุคคลมีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือขอให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนเพื่อขอให้ดำเนินการแก้ไข

เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนที่เห็นว่าไม่ถูกต้องตามที่จริงได้ (มาตรา 25 วรรคสาม)

หากตรวจสอบข้อมูลข่าวสารแล้วพบว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในส่วนของตนเองส่วนหนึ่งส่วนใดที่ไม่ถูกต้องก็สามารถที่จะยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการแก้ไขได้ ถ้าหน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ผู้ที่ยื่นคำขอก็มีสิทธิที่จะยื่นอุทธรณ์

ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร

กรณีเป็นเจ้าของข้อมูลเป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นเจ้าของข้อมูลไม่ถึงแก่กรรมแล้ว กฎหมายกำหนดให้บุคคลตามที่ กฎกระทรวงกำหนดใช้สิทธิในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล การขอตรวจสอบและการขอให้มีการแก้ไขแทนได้ (มาตรา 25 วรรคห้า)

เช่น ในกรณีที่มีผู้ถึงแก่กรรมและไม่ได้ทำพินัยกรรมไว้ ให้บุคคลที่กฎหมายกำหนดตามลำดับต่อไปนี้ใช้สิทธิแทน

- (1) บุตรชอบด้วยกฎหมาย
- (2) คู่สมรส
- (3) บิดาหรือมารดา
- (4) ผู้สืบสันดาน
- (5) พี่น้องร่วมบิดา มารดา

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

ความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์			โทษจำคุก	โทษปรับ
๑.	มาตรา ๕	ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน	ไม่เกิน ๖ เดือน	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๒.	มาตรา ๖	ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น	ไม่เกิน ๑ ปี	ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท
๓.	มาตรา ๗	ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน	ไม่เกิน ๒ ปี	ไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท
๔.	มาตรา ๘	ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักจับไว้ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้	ไม่เกิน ๓ ปี	ไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท
๕.	มาตรา ๙	ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ	ไม่เกิน ๕ ปี	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๖.	มาตรา ๑๐	ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้	ไม่เกิน ๕ ปี	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๗.	มาตรา ๑๑	ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิด หรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข	-	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๘.	มาตรา ๑๒	ผู้ใดกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือการ	ตั้งแต่ ๓ ปี-๑๕ ปี	๖๐,๐๐๐ บาท-๓๐๐,๐๐๐ บาท

		บริการสาธารณะหรือเป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ		
๙.	มาตรา ๑๓	ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือ มาตรา ๑๑	ไม่เกิน ๕ ปี	๒๐,๐๐๐ บาท
๑๐.	มาตรา ๑๔ (๑)	ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนหรือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน	ไม่เกิน ๕ ปี	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๑๑.	มาตรา ๑๔ (๒)	ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน	ไม่เกิน ๕ ปี	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๑๒.	มาตรา ๑๔ (๓)	ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา	ไม่เกิน ๕ ปี	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๑๓.	มาตรา ๑๔ (๔)	ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้	ไม่เกิน ๕ ปี	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๑๔.	มาตรา ๑๔ (๕)	ผู้ใดเผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)	ไม่เกิน ๕ ปี	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๑๕.	มาตรา ๑๕	ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน	เช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตาม มาตรา ๑๔	
๑๖.	มาตรา ๑๖	ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูล คอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย	ไม่เกิน ๓ ปี	ไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท

